

Hettyey Aranka, színésznő, sz. 1881. márc. 9-én, Budapesten. Atyja néhai mak-koshettyei Stättner Tamás 48-as honvéd-tiszt, anyja fenyéri Zádor Sarolta, ki Zádor Lajos soproni ügyvéd, a 48-as szabadságharc mártírjának leánya volt. Tanulmányait Horváth Zoltán színésziskolájában végezte el, utolsó vizsgáját meghallgatta Jászai Mari, a nagy tragika, ki megjósolta már akkor, hogy az ő utóda Hettyey Aranka lesz. A színiiskola befejezése után Dobó Sándor szerződtette Székesfehérvárra, innen rövidesen a Magyar Színház szerződtette Budapestre, hol az »Aranylakadalom« Katinka főszerepében elhatározó nagy sikert aratott. Majd a Vígszínház hívta meg tagnak, mint szalonszínésznőt, a »Takarodó« c. darabban mutatkozott be s ebben a szerepkörben is megállta fényesen a helyét. A Vígszínházról a Nemzeti Színház szerződtette el, de H. kikötötte, hogy nagyobb vidéki városokban állandóan fel léphessen, minthogy akkor a Nemzetinél több drámai hősnőt foglalkoztattak. Előbb Pozsonyban, majd Szegeden és Kolozsvárott játszott Janovics Jenő társulatánál. Végre 1923-ban véglegesen visszahívta a Nemzeti Színház. 1923-ban a kultuszminiszter kinevezte a Színművészeti Akadémia tanárává; 1927-ben pedig a Nemzeti Színház örökös tagjává. Legjobb, leghíresebb szerepei: Elektra, Medea, Stuart Mária, Gertrudis, Sasfiók, Goneril Magda, Éva, Clytemnestra, »Tudósnők«-ben Philaminte. Tehát Jászai szerepköre, tanítványa is a nagy tragikának, mégis más, egészen egyéni, a mi századunk idegeiből, véreből való tragika, közelebb is áll a mai emberhez. Pompás, imponáló megjelenésével párosul setétesen árnyalt, drámai zengésű beszéde, mely igen széles skálájában a harag, fájdalom, szerelem minden árnyalatát visszatükrözi s az első kimondott szónál ellenállhatatlanul megfogja a hallgató szívét. Ámbár modern drámákban is szép sikerei voltak, asszonyi lényének varázsa a klasszikus hősnők alakjaiban bontakozik, igazi eleme a dráma, még inkább a klasszikus tragédia. Aki Gertrudisát látta, sohse felejtí el. Amellett művészetének tökéletes, öntudatos tudása, pedagógusa, apostola is s kitünő ténye volt a kultuskormányának választása, mikor őt ültette a Színeszeti Akadémia drámai tan-

székére. Művészetet csak aktív művész tud valójában tanítani. Aki nem művész, csak tanár, az a művészeti tanítás igazi lényegének feltárásával mindig adós marad. Hettyey Aranka keze alól bizonyára sok jelesen képzett ifjú művész és művésznő fog kikerülni, a magyar színházi kultúra dicsőségére. (Km.)

Hetz-Theater. (Lásd: Tuschl Sebestyén címszónál.)

Heuberger Richárd, Franz Joseph, osztrák zeneszerző, sz. 1850. jún. 28-án, Grácban, megh. 1924. okt. 28-án, Bécsben. Elsőrangú lapok zenekritikusa volt; komoly zenekari műveken kívül 6 operettet komponált. Nálunk is színre került műve: »Az operabál«, operett 3 felv. Írta Leon Viktor és Waldberg H. Ford. Faragó Jenő. Bem. 1899. máj. 16. Magyar Színház. A Népoperában is színre került 1916. dec. 16-án, dr. Hevesi Sándor fordításában.

Heun Karl Gottlob Sámuel, német regényíró, sz. 1771. márc. 20-án, Dobrilugk szász helységben, megh. 1854. aug. 2-án, Berlinben. Színműveit Fábian Gábor fordította.

Heurteur, bécsi színész, 1833. júl. havában Győrött vendégszerepelt mint Jaromir, Szegény költő, Wallenstein, Hugó (A vétek súlya) és mint Lear. A »Honnéművész« (1833.—38. szám) ezeket írta róla: »A népség annyira tódult őt hallani, hogy 3-ik előadásakor a' hangászkart is zártszékekkel kellett megrakni.«

Hevér Juliska, színésznő. (Lásd: Ferenczi Frigyes címszónál.)

Heves Béla, színiigazgató, sz. 1880. dec. 27-én, Balassagyarmaton. 1902-ben végezte a Vígszínház színésziskoláját, azután Kőrössi Bertalan kispesti színházánál színész lett. Később Németh József miskolci és Andorffy Péter pozsonyi színtársulatánál működött, apa- és jellemszerepekben. 1903-ban az Első erdélyi színikerület (Marosvásárhely, Nagyszeben, Déva, Dés, Torda) igazgatója. Itt hét évig működött, utána (1908. febr.) a szatmári színházat nyerte